

Meerjarenplan 2025-2028

De toegevoegde waarde van een stabiel
kennisnetwerk in een veranderend
zorglandschap

Voor u ligt het meerjarenplan 2025-2028 van het landelijk Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen (KenBiS).

Het plan heeft als titel 'de toegevoegde waarde van een stabiel kennisnetwerk in een veranderend zorglandschap'. De ontwikkeling van de organisatie van zorg in de GGZ in Nederland kenmerkt zich door een beweging richting een persoonsgerichte, herstelgerichte behandeling waarbij er meer ruimte komt voor diagnose-overstijgende thema's in de behandeling.

Het landelijk Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen (KenBiS) stelt zich als taak ervoor te zorgen dat de professionele standaard van de diagnose-specifieke zorg voor mensen met een bipolaire stemmingsstoornis en hun naasten verankerd blijft in dit veranderende zorglandschap. Een van de opbrengsten uit de periode van het voorgaande meerjarenplan die bijdraagt aan deze taak is het in 2022 verschenen position paper 'Toekomstige organisatie van de zorg voor bipolaire stoornissen in Nederland; het beste van twee werelden!'. In dit meerjarenplan staat deze zoektocht naar het beste van twee werelden ook centraal in het belang van mensen met een bipolaire stemmingsstoornis en hun naasten en voor professionals die deze zorg elke dag bieden.

De beschreven ambities en plannen hebben de doelstellingen van het kennisnetwerk als basis, te weten:

- *Het Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen, kortweg KenBiS, streeft ernaar in Nederland de zorg voor mensen met een bipolaire (manisch-depressieve) stemmingsstoornis en hun naasten te verbeteren. Een tweede doel is de meest actuele kennis over deze aandoening te verzamelen, ontwikkelen en verspreiden.*
- *Het Kenniscentrum bundelt de deskundigheid van gespecialiseerde professionals, patiënten en naastbetrokkenen. Het nodigt professionals uit deel te nemen aan een groeiend netwerk van academische en psychiatrische centra en patiëntenvereniging Plusminus. De partners in het netwerk bouwen samen aan de kwaliteit van diagnostiek en behandeling.*

In dit plan leest u op welke manier KenBiS hieraan uitvoering wil geven in de jaren 2025-2028.

De inhoud van dit meerjarenplan is tot stand gekomen in nauwe afstemming met en het resultaat van de waardevolle samenwerking tussen bestuur, de leden van onze deelnemersraad en de raad van advies.

Heeft u vragen of wilt u meer informatie? U kunt ons bereiken via info@kenbis.nl of via het contactformulier op www.kenbis.nl.

Prof. dr. Eline Regeer
voorzitter KenBiS

Doelstellingen van KenBiS

De stichting heeft als doel:

- Het verder verbeteren van de zorg voor mensen met een bipolaire stemmingsstoornis en hun naasten in Nederland.
- De verdere ontwikkeling van (nieuwe) kennis stimuleren en faciliteren.
- Het verspreiden van de actuele bestaande kennis over de bipolaire stemmingsstoornis.

De stichting zal haar doelen onder meer bereiken door:

- Het bevorderen dat de deelnemers ten behoeve van patiënten met een bipolaire stemmingsstoornis en hun naasten gespecialiseerde zorg aanbieden, consultaties verzorgen en bij voorkeur second opinions uitbrengen.
- Het organiseren van voorlichtingsactiviteiten, cursussen, trainingen en symposia op het gebied van diagnostiek en behandeling van de bipolaire stemmingsstoornis.
- Het adviseren van andere organisaties over de zorg voor deze doelgroep.
- Het stimuleren en ondersteunen van wetenschappelijk onderzoek naar de bipolaire stemmingsstoornis

Deelnemers zijn anno 2025

Altrecht	Antes
Dimence	GGNet
GGZ Breburg	GGZ Delfland
GGzE	GGZ inGeest
GGZ Noord-Holland Noord	Mediant
Molemann Mental Health	Mondriaan
Pro Persona	PsyQ
Reinier van Arkel	Rivierduinen
Synaeda	Vincent van Gogh
Plusminus, leven met bipolariteit	Trimbos Instituut
MUMC+	UMCU
UMCG	Erasmus MC

Over de deelnemende GGZ-instellingen en universitaire instellingen

- Deelnemende instellingen bieden behandeling aan patiënten met een bipolaire stemmingsstoornis volgens de meest actuele richtlijn en zorgstandaard. Zij bieden deze zorg aan patiënten van binnen de eigen regio, en in sommige gevallen ook aan patiënten van buiten de eigen regio.
- Deelnemende instellingen verzorgen consultatie aan professionals en bij voorkeur bieden zij second opinions. Dit zijn vragen die betrekking hebben op diagnostiek en/of behandelbeleid, mondeling, schriftelijk, dan wel via de mail of telefonisch, zonder dat de patiënt zelf gezien wordt.
- Deelnemende instellingen participeren in opleiding, na- en bijscholing over bipolaire stoornissen aan professionals en in de voorlichting aan patiënten en naasten.
- Deelnemende instellingen spelen een actieve rol in het opzetten en uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek of zijn bereid op basis van verzoeken vanuit het KenBiS-netwerk te participeren daarin.
- Zij worden vertegenwoordigd door professionals (zoals psychiaters, andere artsen, psychologen en verpleegkundigen) in de deelnemersraad van KenBiS.
- Betreffende de bovenstaande doelstellingen voldoen zij aan door KenBiS gesteld kwaliteitscriteria die tijdens de vierjaarlijkse visitatie worden getoetst middels een zelfevaluatie
- Instellingen die op weg zijn om bovenstaande doelstellingen te realiseren, kunnen in KenBiS participeren als aspirant-deelnemer.

Plusminus, leven met bipolariteit

- Plusminus is sterk georganiseerd en onderhoudt een intensief contact met haar doelgroep.
- Zij heeft een bredere oriëntatie dan het psychiatrisch perspectief en heeft veelvuldig contact met maatschappelijke organisaties.
- Zij heeft goed zicht op de behoefte aan specifieke kennis en de lacunes daarin.
- Zij speelt een centrale rol bij de overdracht van kennis aan groepen patiënten en betrokkenen.
- Zij kan participeren in opleiding, na- en bijscholing over bipolaire stoornissen aan professionals.
- Zij speelt een zowel inspirerende (bijvoorbeeld het inbrengen van onderzoeksthema's) als faciliterende (bijvoorbeeld de werving van deelnemers) rol bij het opzetten en uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek.
- Zij wordt vertegenwoordigd met twee leden in de deelnemersraad van KenBiS.

Donateurs

- Dit zijn individuele professionals (zoals psychiaters, psychologen, verpleegkundigen) die al dan niet werkzaam zijn binnen een van de deelnemende instellingen.
- Dit zijn personen die de doelstellingen van KenBiS onderschrijven en KenBiS ondersteunen met een geringe financiële bijdrage (afhankelijk van de beroepsgroep tussen de € 15,- en € 80,- per jaar).
- Zij vergaderen vier maal per jaar om kennis en ervaringen uit te wisselen en te discussiëren over thema's die betrekking hebben op de diagnostiek en behandeling van de bipolaire stoornis; Voor deze bijeenkomsten wordt accreditatie aangevraagd bij de beroepsverenigingen NVvP, VSR en V&VN.
- Zij vormen een fijnmazig landelijk netwerk van gespecialiseerde behandelaars, waarnaar verwezen kan worden voor behandeling. Hierdoor wordt een optimale toegankelijkheid voor patiënten bereikt.

Organisatie

KenBiS is een stichting met een (onbezoldigd) bestuur en een raad van advies. Zij worden ondersteund door (betaalde) bureaumedewerkers. De deelnemende instellingen zijn vertegenwoordigd in een deelnemersraad (DNR). Inhoudelijke projecten worden uitgevoerd in werkgroepen. Kennis wordt uitgewisseld tijdens de Klinisch-Wetenschappelijke Vergadering (KWV) waarvoor accreditatie wordt aangevraagd bij de beroepsverenigingen NVvP, VSR en V&VN. Daarnaast kent KenBiS disciplinegroepen voor psychiaters, psychologen en verpleegkundigen met als doel intervisie en kennisuitwisseling op disciplineniveau te stimuleren.

De deelnemersraad vergadert 4 maal per jaar. De klinisch wetenschappelijke vergaderingen vinden aansluitend aan de vergadering van de deelnemersraad plaats. Deze vergaderingen vinden twee maal online plaats en twee maal op een locatie centraal in het land.

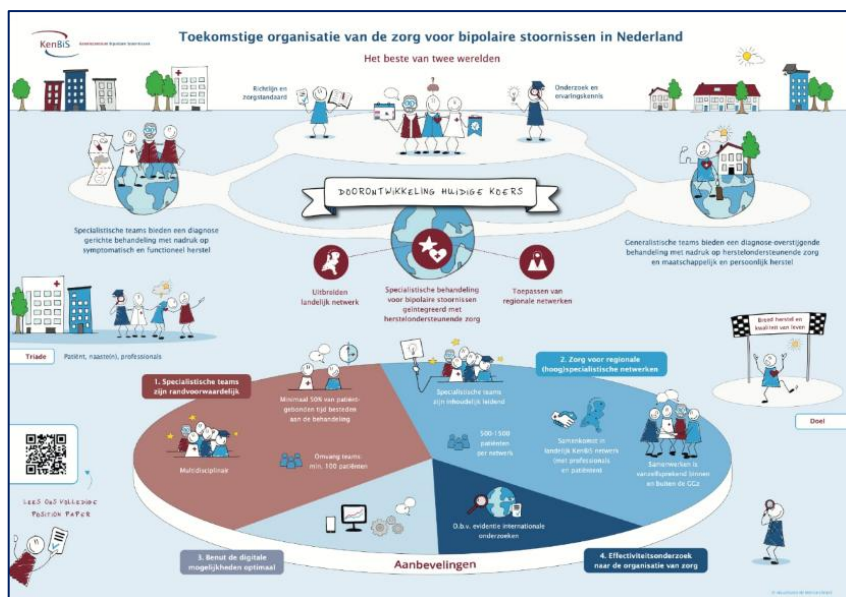
Ambities en plannen voor de periode 2025-2028

Hieronder worden de ambities op basis van de doelstellingen van KenBiS met daaraan gekoppelde concrete plannen voor de komende jaren beschreven zoals deze door de deelnemersraad, de raad van advies en het bestuur zijn vastgesteld.

Het verder verbeteren van de zorg voor mensen met een bipolaire stemmingsstoornis en hun naasten in Nederland

Het landelijk Kenniscentrum Bipolaire Stoornissen (KenBiS) stelt zich als taak ervoor te zorgen dat de professionele standaard van de diagnose-specifieke zorg voor mensen met een bipolaire stemmingsstoornis en hun naasten verankert blijft in een veranderend zorglandschap.

Een van de manieren om hieraan uitvoering te geven is het bevorderen van een brede implementatie van de in 2025 te verschijnen herziene Multidisciplinaire Richtlijn Bipolaire Stoornissen én herziene Zorgstandaard Bipolaire Stoornissen. Daarnaast geldt dit voor de brede implementatie van de voor onze doelgroep relevante Generieke Modules.

Plannen en acties voor de periode 2025-2028

Vanaf 2025 zal in de vierjaarlijkse visitaties met de deelnemende instellingen worden besproken of er richtlijn conform gewerkt wordt. Daarnaast is onderwerp van gesprek in hoeverre de aanbevelingen zoals gedaan in het position paper 'Toekomstige organisatie van de zorg voor bipolaire stoornissen in Nederland; het beste van twee werelden!' tot uiting komen in de organisatie van zorg.

Vanaf 2025 zal in de vierjaarlijkse visitaties gesproken worden met de behandelinhoudelijke professionals maar ook worden bestuurders actief gevraagd deel te nemen aan de visitaties. Dit om het belang van het bieden en borgen van diagnose-specifieke zorg voor de doelgroep te benadrukken en van gedachten te wisselen op welke wijze het KenBiS netwerk hierin ondersteunend kan zijn.

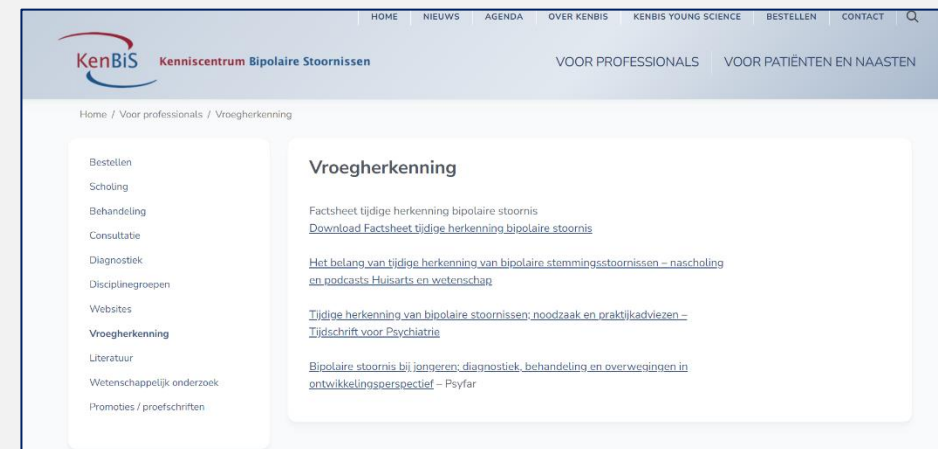
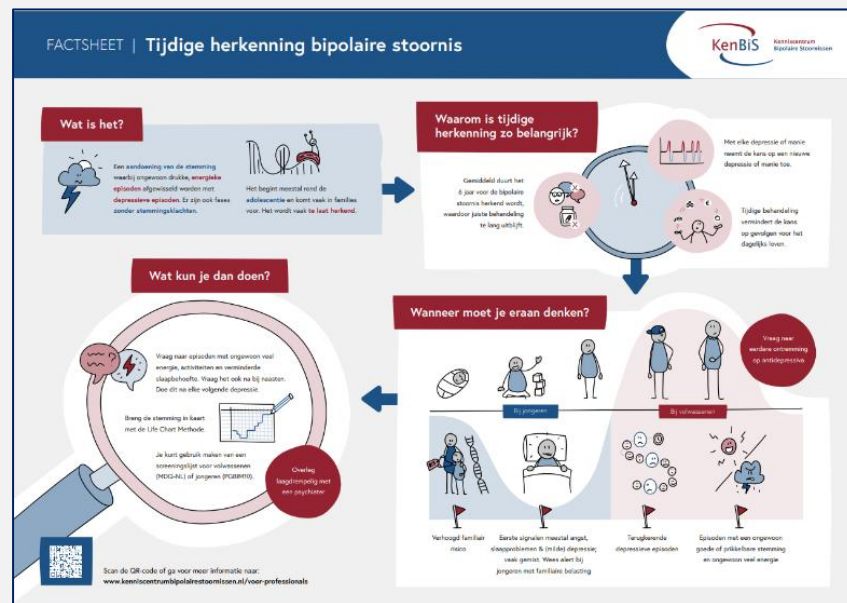
In 2026 zal de werkgroep 'Organisatie van zorg' gevraagd worden het position paper 'Toekomstige organisatie van de zorg voor bipolaire stoornissen in Nederland; het beste van twee werelden!' te toetsen en waar nodig aan te passen aan hetgeen beschreven is in de herziene Zorgstandaard Bipolaire Stoornissen. Het document krijgt met het oog op het belang van de actualiteit in een veranderend zorglandschap een dynamisch karakter waarin, op basis van nieuwe, wetenschappelijk onderbouwde inzichten, aanpassing plaatsvindt.

Plannen en acties voor de periode 2025-2028

Het belang van het bevorderen van tijdige diagnosestelling (vroegherkenning) is een van de speerpunten van het landelijk kennisnetwerk.

KenBiS gelooft in snelle diagnostiek gevolgd door een symptoomgerichte, specialistische behandeling waarbij de herstelgerichte benadering van behandelen geïntegreerd is. Met aandacht voor de landelijke ontwikkelingen wordt het belang van tijdige diagnostiek en het bieden van diagnosespecifieke zorg breed onder de aandacht gebracht.

Dit gaan we in de komende jaren doen door informatie en scholing te bieden aan vrijgevestigde professionals maar ook bij GGZ instellingen waar gewerkt wordt met centrale voordeurteams waar transdiagnostisch wordt gescreend en intakes worden gedaan. Voor de door de werkgroep vroegherkenning ontwikkelde factsheet vragen we meer aandacht en zetten we in op brede publiciteit. Dit geldt ook voor de nascholing en podcasts die gemaakt zijn voor huisartsen in het maandblad van het Nederlands Huisartsengenootschap 'Huisarts en wetenschap'.

In het huidige veranderende zorglandschap is het borgen, samenbrengen en ter beschikking stellen van de specialistische kennis over de diagnostiek en behandeling van de bipolaire stemmingsstoornis belangrijk. KenBiS stelt zichzelf als opdracht om de organisatie van regionale netwerken te stimuleren om zo de specialistische zorg voor mensen met een bipolaire stemmingsstoornis en hun naasten beter beschikbaar te maken en de mogelijkheden voor laagdrempelige consultatie te vergroten.

Tevens ligt er een opgave om aan te sluiten bij de trend naar een meer persoonsgerichte behandeling/herstelgerichte behandeling of integratie/aandacht voor diagnose-specifieke en diagnose-overstijgende thema's in de behandeling. Het bevorderen van de rol van naastbetrokkenen bij de behandeling en het bieden van goede ondersteuning voor de naastbetrokkenen is daarin tevens van groot belang.

Daarnaast stelt KenBiS zich als doel om de inzet van (blended) digitale toepassingen in de zorg voor patiënten met een bipolaire stemmingsstoornis te bevorderen, in aanvulling op de huidige behandelopties en het bewaken van de samenhang van een digitaal aanbod. Een voorbeeld daarvan is het verbeteren en bevorderen van het gebruik van zelfmanagementtools door het inzetten van digitale tools en technologische innovatie.

Plannen en acties voor de periode 2025-2028

In 2025 zal KenBiS specifieke online groepspsycho-educatie modules implementeren voor verschillende groepen patiënten te weten volwassenen en adolescenten. Daarnaast worden deze modules beschikbaar gesteld in de Engelse taal. De uitvoering hiervan is belegd bij een projectgroep die werkt vanuit een verkregen ZonMW subsidie vanuit het nationaal plan Hoofdzaken (nr 10960102410023).

In 2026 zal de huidige psycho-educatiecursus zoals ontwikkeld door KenBiS en plusminus worden herzien op basis van de vernieuwde Multidisciplinaire Richtlijn Bipolaire Stoornissen en de Zorgstandaard Bipolaire Stoornissen.

KenBiS gaat best practices ophalen en delen met als doel de regionale netwerken zoals beschreven in het position paper vorm te geven.

Het stimuleren en faciliteren van de ontwikkeling van nieuwe kennis omtrent bipolaire stemmingsstoornissen

KenBiS juicht de ingezette ontwikkeling van de psychologische zorg in de behandeling voor de doelgroep van harte toe en ziet het als haar taak deze ontwikkeling van nieuwe kennis over de mogelijkheden van specifieke psychologische behandeling in de zorg voor mensen met een bipolaire stemmingsstoornis te stimuleren.

Het belang van het opstellen van een kennisagenda inclusief prioriteren van zorgevaluatie op het gebied van bipolaire stemmingsstoornissen in samenwerking met Plusminus wordt door KenBiS onderschreven. Het stimuleren dat het thema bipolaire stemmingsstoornissen een plaats krijgt in andere kennisagenda's en in de prioritering van subsidiegevers draagt bij aan de doelstellingen van KenBiS. Daarnaast ziet KenBiS het belang van het initiëren van onderzoek naar het inzetten van ervaringsdeskundigen in de zorg, met name bij poliklinieken voor bipolaire stemmingsstoornissen.

Plannen en acties voor de periode 2025-2028

Dit doen we in de komende jaren door het verstevigen en uitbreiden van de disciplinegroep psychologen die er al is. Het in kaart brengen van hoe de psychologische zorg in de behandeling binnen de bij KenBiS aangesloten instellingen wordt georganiseerd, welke kennis beschikbaar is en welke behoefte er ligt ten aanzien van het ontwikkelen van kennis.

KenBiS stelt in samenwerking met plusminus een kennisagenda op waarbij het promotieonderzoek dat dr. Eva Maassen op dat thema deed de basis kan vormen voor deze onderzoeksagenda vanuit patientenperspectief.

KenBiS stimuleert het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek onder de jonge generatie vanuit het KenBiS Young Science netwerk waarbij er in de komende jaren bijzondere aandacht is voor onderzoek door verpleegkundigen.

Verspreiden van de actuele kennis over bipolaire stemmingsstoornissen

Om de specialistische kennis over de diagnostiek en behandeling van de bipolaire stemmingsstoornis zo breed mogelijk beschikbaar te maken is een sterkere externe profilering met een bijpassend PR-beleid van groot belang. Dit draagt bij aan het vergroten van de landelijke bekendheid van KenBiS als expertisecentrum, en daarmee de beschikbare kennis en ervaring te verspreiden naar zorgaanbieders en andere belanghebbenden (zoals verzekeraars, beroepsverenigingen) buiten het directe netwerk. De website is vernieuwd en is een uitnodigende en goed toegankelijke kennisbron voor een brede groep van professionals, patiënten en naastbetrokkenen.

Bij het verspreiden van kennis over bipolaire stemmingsstoornissen aansluiting is het van belang aan te sluiten bij de opleidingsinfrastructuur voor psychiaters, psychologen en verpleegkundig specialisten.

KenBiS biedt al jaren verschillende scholingen met als doel de kennis over de behandeling van de bipolaire stemmingsstoornis te verspreiden. De scholingen die geboden worden zijn:

- *Masterclass bipolaire stoornissen*
- *Masterclass light*
- *Training 'Verpleegkundige zorg aan patiënten die zijn opgenomen met een acute manie'*
- *Train de trainercursus voor de psycho-educatiecursus bipolaire stoornissen*

Plannen en acties voor de periode 2025-2028

We ontwikkelen een masterclass speciaal gericht op de psychologische behandeling binnen de bipolaire stemmingsstoornis.

De inhoud van de masterclass bipolaire stoornissen wordt aangescherpt op basis van de aanbevelingen uit de herziene richtlijn en zorgstandaard.

Ten behoeve van het verspreiden van kennis over de behandeling van de bipolaire stemmingsstoornissen wordt aansluiting gezocht bij de opleidingsinfrastructuur voor psychiaters, psychologen en verpleegkundig specialisten.

Verspreiden van kennis en het ontwikkelen van informatiemateriaal (ook anderstalig) over bipolaire stemmingsstoornissen voor patiënten en hun naastbetrokken evenals voor professionals werkzaam in onder andere jeugdinstituten, LVB, verslavingszorg en GGD.

Organisatie en samenwerking

Het KenBiS Young Science netwerk dat als doel heeft om jonge onderzoekers stimuleren deel te nemen aan het landelijk netwerk bipolaire stoornissen is in de afgelopen jaren versterkt. De jongere generatie wordt actief uitgenodigd deel te nemen aan het netwerk en de organisatie van KenBiS.

De jarenlange samenwerking tussen KenBiS en de International Society for Bipolar Disorders (ISBD) draagt bij aan de doelstellingen van het kennisnetwerk. KenBiS is het Nederlandse chapter van de ISBD.

Het veranderend zorglandschap vraagt van kennisnetwerken om, vasthoudend aan hun doelstellingen, mee te bewegen met de landelijke trend richting een meer wijkgerichte en diagnose-overstijgende werkwijze. Daarom is het goed het contact dat er is met andere landelijke kenniscentra te verstevigen om van elkaar te leren.

Specialistische poliklinieken staan onder druk. Dat heeft betekenis voor de kennisuitwisseling tussen collega's onderling op disciplineniveau. KenBiS faciliteert discipline groepen om op die manier mogelijkheden voor intercollegiaal overleg op het gebied van de behandeling van de bipolaire stemmingsstoornissen te bieden.

Plannen en acties voor de periode 2025-2028

In 2025 organiseren we opnieuw een KenBiS Young Science dag, stimuleren we de jongere generatie om deel te nemen aan bijvoorbeeld de vergaderingen van de deelnemersraad én stellen we opnieuw 2 jonge onderzoekers in de gelegenheid om met een financiële tegemoetkoming van KenBiS deel te nemen aan het internationale congres van ISBD.

Het in 2024 gelegde contact met Phrenos en NedKAD vervolgen we in de komende jaren met als doel om van elkaar te leren, waarbij we deze contacten uitbreiden naar andere kenniscentra zoals kenniscentrum ADHD/ASS en kenniscentrum persoonlijkheidsstoornissen evenals TOPGGz en AKWA GGZ.

In 2025 richt KenBiS een werkgroep 'subsidies' op die zich primair richt op het verkennen van mogelijkheden voor het werven van subsidies en fondsen voor projecten die bijdragen aan de doelstellingen van KenBiS.

Het uitbreiden en verder ontwikkelen van de discipline groepen binnen KenBiS waarbij een van de doelen is om mogelijkheden voor intervisie te bieden aan professionals die niet werkzaam zijn op specialistische poliklinieken.